

Sökrobotar

Marknadsföringslagen är inte tillämplig på sökrobotar

av Henrik Bengtsson och Katja Brandberg

Kort om sökrobotar

Sökrobotar är program eller automatiska skript som systematiskt söker igenom webben. De används bland annat för att samla in information åt söktjänster på Internet. Sökrobotarna skapar kopior av de besökta hemsidorna som söktjänsterna därefter indexerar. The Robots Exclusion Protocol, även kallad Robots Exclusion Standard eller robots.txt-protokollet, är en metod för att förhindra att sökrobotar kommer åt att samla in information från en webbplats. Metoden bygger på att filen «robots.txt» placeras i webbplatsens rotkatalog (/). Filen anger regler för de sidor och de kataloger som inte får indexeras. Webbplatser med subdomäner måste ha en särskild robots.txt-fil för varje subdomän. Reglerna kan anpassas efter olika sökrobotar. The Robots Exclusion Protocol fungerar under förutsättning att sökrobotarna samarbetar med metoden. Metoden utgör inte en officiell standard (se närmare om sökrobotar och exkluder-

dering; Lundblad, Niklas; e-Exklusion and Bot Rights: Legal aspects of the robots exclusion standard for public agencies and other public sector bodies with Swedish examples, http://www.firstmonday.org/issues/issue12_8/lundblad/index.html.)

Marknadsdomstolens bedömning i MD 2007:8

Frågan huruvida tillhandahållare av olika annonsforum på Internet såsom bostadsannonser eller annonser för begagnade varor har ett marknadsrättsligt skydd mot att andra annonsforum antingen länkar till annonser eller regelmässigt skannar av annonser genom sökrobotering eller indexering är förenlig med marknadsföringslagen har länge varit obesvarad i svensk rätt. Marknadsdomstolen har dock nyligen avgjort ett mål (MD 2007:8) mellan annonsforumet Hemnet och Allt om Bostad. Målet rörde delvis vilseledande påståenden, men också frågan om det utgör handelsbruk respektive god sed på fastighetsmarknaden att

kringgå tekniska åtgärder som hindrar indexering.

Alltombostad tillhandahåller annonsforumet www.alltombostad.se som är en konkurrent till annonsforumet www.hemnet.se. Annonsforumet alltombostad bygger på att en robotprogramvara söker sig runt mellan webbplatser och indexerar och extraherar information hos andra annonsforum. Hemnet har försökt skydda sig mot att andra annonsforum indexerar information från www.hemnet.se genom att använda The Robots Exclusion Protocol och Hypertext Transfer Protocol – http/1.1. Allt om Bostads robotprogram har dock kringgått dessa protokoll genom att underlåta att uppge identitet och genom att ignorera villkoret att webbplatsen inte accepterar sökrobotar. Hemnet menade att kringgåendet stred mot etablerat handelsbruk på Internet respektive mot god sed på fastighetsmarknaden och därmed mot 4 § marknadsföringslagen. Hemnet menade vidare att Allt om Bostads förfarande också kunde be-

traktas som att bolaget medverkade till vidarepublicering och spridning av en marknadsföringsåtgärd utan medgivande från HemNet. Allt om bostad menade att indexering med hjälp av en sökrobot inte utgjorde en marknadsföringsåtgärd och att de åberopade protokollen inte utgjorde internationella standarder.

Marknadsdomstolen, som inte tog ställning till huruvida syftet med protokollen var att hindra indexering som skedde utan medgivande eller ej konstaterade att syftet med protokollen var av teknisk natur och närmast berörde datakommunikation på Internet. Trots att begreppet marknadsföring skall tolkas vidsträckt menade Marknadsdomstolen att ett eventuellt kringgående av protokollen inte innebar att Allt om Bostad ägnade sig åt marknadsföring. Marknadsdomstolen konstaterade därför att marknadsföringslagen inte var tillämplig. Marknadsdomstolens bedömning av marknadsföringsbegreppet är förmodligen rimlig. Avgörandet visar dock på avsaknaden av en regelrätt lagstiftning mot illojal konkurrens i svensk rätt där en rimlig intresseavvägning kan göras även avseende åtgärder som inte är direkta marknadsföringsåtgärder.

Ytterligare läsning

Vid Computer and Law Institute i Amsterdam har två intressanta uppsatser om avtalsrättsliga aspekter på sökrobotar och tekniska skyddsåtgärder mot sökrobotar publicerats, se Boonk m fl Agent Exclusion on Websites, (<http://pubs.cli.vu/pub238.php>) respektive Boonk m fl Regulating website access for automated means such as search bots and agents: Property or contract? (<http://pubs.cli.vu/pub288.php>).

Marknadsdomstolen har även i ett annat mål som rörde annonsforum (MD 2006:13 Blocket ./ Metro) behandlat frågan om s k djuplänkning från ett annonsforum till ett annat menat att vidarelänkningen inte stridit mot marknadsföringslagen om användaren fått information om att länkning sker. I detta mål menade Blocket att det

skulle krävas Blockets medgivande för att länkning skulle få ske vilket Marknadsdomstolen menade var att gå alltför långt (se Westman, Daniel; Länkning och köp av konkurrens kännetecken som sökord i *Lov&Data* nr. 88:2006). Den danska Sö- och Handelsrätten har 2006 i den s k Ofir- domen av den 24 februari 2006 prövat motsvarande fråga enligt den danska marknadsföringsloven och kommit till motsvarande slutsats på den grunden att bruket av djuplänkar är ett effektivt sätt för användaren att få tillgång till information och att den som publicerar information på Internet måste räkna med sådana länkar.

Upphovsrättsligt skydd för annonsforum

En databas kan skyddas av upphovsrättsliga regler. Som framgår av den danska Sö- och Handelsrättsens avgörande i Ofir- domen kan det upphovsrättsliga skyddet för databaser emellertid vara begränsat. Den danska domstolen hänvisade till EG- domstolens uttalande i de förenade målen C-46/02, C-338/02 och C-444/02 samt C-203/02 där EG- domstolen menade att begreppet investering i databasdirektivet (direktiv 96/9/EG) inte omfattade investeringar som gjorts för att skapa de delar som utgör databasens innehåll. Den danska domstolen ansåg att databasen i Ofir- domen bestod av skapade uppgifter och att investeringarna inte var relevanta för bedömningen om databasen var ett resultat av väsentliga investeringar. Databasen åtnjöt därför inte upphovsrättsligt skydd (se närmare Rognstad, Ole-Andreas, Kommentar til Sö- och Handelsrättsens dom av 24.02.2006 (Ofir- domen) II. Faller boligdatabaser utanför databasvernet, og kan vernet suppleres av markedsføringsloven?, NIR nr 4 2007).

Advokat Henrik Bengtsson och jur kand Katja Brandberg arbetar båda vid Advokatfirman Delphi.